

خلاقیت و راه های پرورش آن در کودکان و دانش آموزان

مصطفی زلفی زاده

دانشجو معلم کارشناسی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان هرمزگان پردیس شهید بهشتی بندرعباس

mostafa.zolfizade@gmail.com

چکیده

هدف از این مقاله، تعریف خلاقیت و ارائه ی ویژگی کودکان و دانش آموزان خلاق و روش ها و راهکارهایی برای پرورش خلاقیت در کودکان و دانش آموزان است. این پژوهش در قالب یک طرح مروری و اطلاعات جمع آوری شده با استفاده از مقالات، منابع کتاب خانه ای و اینترنتی گرفته شده است. در این راستا از میان عوامل موثر در پرورش خلاقیت، خانواده و مدرسه انتخاب شده است که در مدرسه بیشتر بر نقش معلم تاکید دارد. خانواده و معلم نقش بسیار مهمی در شکوفایی و یا از بین بردن خلاقیت کودکان و دانش آموزان دارند. خلاقیت به عنوان یک استعداد بالقوه نیازمند توجه و پرورش است و پرورش آن می بایست از سنین کودکی آغاز گردد و زمینه سازی جهت رشد آن بر عهده ی خانواده، مهد کودک، و مدارس می باشد. رفتار و عمل کرد معلم می تواند زمینه ی رشد خلاقیت را در دانش آموزان ایجاد بکند. در میان اعضای خانواده والدین نقش اساسی در بروز خلاقیت فرزند خود دارند.

واژگان کلیدی:، پرورش خلاقیت، خانواده، معلم

مقدمه

آفرینندگی یا خلاقیت، مهم ترین و اساسی ترین قابلیت و توانایی انسان و بنیادی ترین عامل ایجاد ارزش است که در همه ابعاد و جوانب زندگی وی نقش کاملاً حیاتی ایفا می کند. خلاقیت و نوآوری از والاترین ویژگی های انسان است. تمدن انسانی و زندگی وی بدون خلاقیت امکان پذیر نیست.

خلاقیت نعمتی است که همه ی کودکان با آن متولد می شوند. بیش از ۹۰ درصد کار های کودکان خلاقانه است و همین کار های کوچک همراه با خلاقیت و پشتکار است که باعث می شود کودکان با سرعت تمام مهارت هایی را که برای زندگی آینده شان لازم است، فرا گیرند. حفظ تعادل، یادگیری مهارت های حرکتی، راه رفتن و حرف زدن از جمله مهارت هایی است که کودک در چند سال اول زندگی خود به آن ها مسلط می شود. [امید، ۱۳۹۱]

در چند دهه اخیر پژوهش های بسیاری در زمینه خلاقیت انجام شده است. پژوهش های انجام شده در زمینه آموزش خلاقیت، عموماً به این نتیجه رسیده است که خلاقیت را هم می توان آموزش و هم پرورش داد. تورنس می نویسد: طی پانزده سال تجربه در مطالعه و آموزش تفکر خلاق، شواهدی دیده ام که نشان می دهد خلاقیت را می توان آموزش داد. فلدهوسن و همکارانش می گویند: پاسخ به این سؤال که «آیا می توان خلاقیت را آموزش داد؟» مثبت است. آنان روش های جالبی برای آموزش خلاقیت ارائه می دهند.

تحقیقات نشان داده است که تمام انسان ها دارای قوه خلاقیت هستند؛ برخی در یک زمینه دارای خلاقیت بیش تر و برخی در زمینه ای دیگر. خلاقیت می تواند به وسیله معلمان در دانش آموزان شکوفا گشته و یا از بین برود. بنابراین، باید محیط و فضای مساعدی برای رشد و پرورش قوه خلاقیت دانش آموزان فراهم آورد.

والدین برای رشد سلامت تغذیه آرامش تحصیل و آموزش کودک نهایت سعی و تلاش خود را بکار می برند ولی چند درصد از والدین براستی بر روی خلاق بودن کودکشان تمرکز دارند؟ چند درصد از والدین به همان اندازه که نگران سلامتی فرزندشان هستند به